

Meerjarenplan viswaterbeheer 2015 – 2020

Heusdense Hengelsportvereniging De Parelvisers

Opgesteld door:

G. Beekmans
E. van de Griend
J. van Mook
J. van Son

geertbkmns@hotmail.com
erwinvdgriend@gmail.com
jordivanmook@hotmail.com
johnvanson@hotmail.com

In samenwerking met Sportvisserij Nederland

November 2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Aanleiding en doelstelling	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling.....	3
1.3 De vereniging.....	3
2 Plangebied.....	4
2.1 Omschrijvingverenigingswater.....	4
2.2 Hoofdfuncties verenigingswater	5
3 Fasering meerjarenplan.....	6
3.1 Roeivijver (2015).....	7
3.2 Vestinggracht1 (2015 / 2016).....	9
3.4 Oude Maasje (2015 / 2016).....	11
3.5 Vestinggracht2(2016-2017).....	12
3.6 Vestinggracht 3 (2016-2017)	13
3.7 Elshoutse Wielen (2017-2018)	14
3.8 Overige Wateren (2018-2021)	15
4 Financiële aspecten	17
5 Samenwerking met andere belanghebbenden.....	18
Bijlage 1: FactsheetDe Roeivijver	19
Bijlage 2: FactsheetVestinggracht 1	21
Bijlage 3: Factsheet Oude Maasje	23
Bijlage 4: Factsheet Vestinggracht 2	25
Bijlage 5: Factsheet Vestinggracht 3	27
Bijlage 6: Factsheet Snoekenwiel	29
Bijlage 7: FactsheetDe Afgraving.....	31
Bijlage 8: Factsheet Watertorens.....	33

1 Aanleiding en doelstelling

1.1 Aanleiding

Dit meerjarenplan viswaterbeheer vormt het eindproduct van de cursus Praktisch Viswaterbeheer van Sportvisserij Nederland. Deze cursus bestaat uit vier instructie- en werkavonden met daar tussenin een aantal weken waarin de eigen hengelsportwateren beschreven worden en er een visie op viswaterbeheer voor de vereniging wordt opgesteld.

1.2 Doelstelling

Door het opstellen van dit meerjarenplan wordt een eenduidige langetermijnvisie gecreëerd die concreet in acties verder wordt uitgewerkt. Door integraal naar de verschillende wateren binnen de vereniging te kijken wordt getracht in de behoefte van alle leden van Heusdensed Hengelsportvereniging de Parelvisser (H.H.V de Parelvisser) te voorzien en wordt een duurzame visserij voor de toekomst veiliggesteld.

Door te beschrijven welke richting de vereniging in de toekomst met haar wateren op wil en met welk doel creëert men duidelijkheid richting haar leden, externe (overheids)organisaties als gemeenten, waterschappen, Sportvisserij Nederland en aangrenzende hengelsportverenigingen. Het rapport beschrijft een periode van vijf jaar (2015-2020). Hierbij wordt ieder jaar de focus op een ander water gelegd waarbij de bereikbaarheid, bevisbaarheid, de visstand en het watermilieu in kaart worden gebracht. Na vijf jaar hoopt de vereniging haar belangrijkste wateren in kaart te hebben gebracht en de eerste noodzakelijke maatregelen te hebben doorgevoerd voor een optimale visserij voor nu én in de toekomst.

1.3 De vereniging

H.H.V. de Parelvisser vertegenwoordigt de belangen van circa 550 sportvissers binnen de gemeente Heusden en omstreken. De vereniging behoort tot de overkoepelende federatie Sportvisserij Zuidwest Nederland, die tevens de belangen van ongeveer 240 andere verenigingen in het gebied vertegenwoordigt. De vereniging heeft visrechten op diverse viswateren, allen binnen de gemeente Heusden. Het waterschap Aa en Maas is in dit gebied dagelijks verantwoordelijk voor veilig, voldoende, schoon en natuurlijk water.

H.H.V. De Parelvisser is een fusievereniging die voortkomt uit de Heusdensed Hengelsportvereniging uit Heusden en HSV De Parelvisser uit Drunen. De bestuurssamenstelling ziet er als volgt uit:

Drunen, november 2016

Voorzitter a.i.: E. van de Griend
Secretaris: G. Beekmans
Penningmeester: F. de Wit
Leden administratie: F. Weck
Concoursen: J. van Son
A. Beijer
Viswaterbeheer: J. van Mook
J. van Son
E. van de Griend

2 Plangebied

Alle wateren van de vereniging worden in hoofdstuk 2.1 kort beschreven, met daarbij de beoogde visserijkundige hoofdfuncties per water benoemd. Bij de keuze van deze hoofdfuncties is gekeken naar een aantal criteria waarbij door de vereniging bij voorkeur wordt uitgegaan van de natuurlijke visstand en draagkracht van het water. Door op deze wijze om te gaan met viswaterbeheer zal er sneller een natuurlijke situatie en stabiel ecosysteem ontstaan waar in de toekomst weinig ingrepen noodzakelijk zullen zijn. Daarbij is het doel om voldoende diversiteit in vistypefuncties te kiezen zodat ieder type visser van de vereniging op een water zijn of haar sport kan beoefenen.

Voor ieder belangrijk verenigingswater is er een zogenoemde factsheet gemaakt. Hierin worden de belangrijkste kenmerken van het water weergegeven. Ze vormen een belangrijk, overzichtelijk en effectief communicatiemiddel wat voor diverse situaties nuttig kan worden gebruikt. De factsheets zijn terug te vinden in de bijlagen van dit rapport en zullen ook voor de leden van de vereniging online beschikbaar zijn via de verenigingswebsite:

<http://hhvdeparelvisserij.mijnhengelsportvereniging.nl/>.

2.1 Omschrijvingverenigingswater

Na de fusie van de Heusdensed Hengelsportvereniging en Hengelsportvereniging De Parelvisserij zijn er een 12-tal viswateren in de vereniging verdeeld over de woonkernen Heusden, Drunen, Elshout en Nieuwkuijk in de Gemeente Heusden. De bereikbaarheid, bevisbaarheid, visstand en het watermilieu hiervan verschillen behoorlijk van elkaar.

2.1.1 Heusden

In Heusden zijn dit een 5-tal wateren: Vestinggracht 1, gelegen tussen Heesbeen en de Steenweg, Vestinggracht 2, gelegen tussen de Steenweg en de Heusdenseweg, Vestinggracht 3, gelegen tussen de Heusdenseweg en de scheepswerf, Het Oude Maasje en de waterloop rondom de Vestinggrachten. De beheerder van de Vestinggrachten is de gemeente Heusden, de beheerder van het oude Maasje is waterschap Aa en Maas.

2.1.2 Drunen

In Drunen zijn dit een 5-tal wateren. Het Drongelens kanaal van HM 98,00 t/m HM 130,55 en de watergangen en sloten in beheer bij waterschap Aa en Maas binnen de voormalige gemeente Drunen. De Roeivijver, een natuurrijk water gelegen ten noorden langs het Drongelens Kanaal in het buitengebied. De Zandafraving langs de Kanaalweg, gegraven ten behoeve van de zandwinning voor aanlegprojecten en het water bij De Watertorens in de wijk Venne-West III. De beheerder van deze wateren is de gemeente Heusden.

2.1.3 Elshout

In Elshout liggen een aantal wielen waar al lang gevist wordt, echter wordt dit de laatste jaren steeds minder. Gevist mag worden op alle wielen ten Zuiden van de kruising Kapelstraat en de Zeedijk. Aan de oostkant van de Zeedijk ligt de 'Wiel aan de Kampgraafweg', aan de westkant een drietal wielen. De meest noordelijke wiel is de Snoekenwiel, ten zuiden zijn twee naamloze wielen met elkaar verbonden door smalle sloten die zijn omgeven door bomen en struiken (verder benoemd als de 'Zuidelijke wielen' in dit rapport). Ook deze wielen zijn in potentie prachtige wateren om te bevissen. De beheerder van deze wateren is de gemeente Heusden.

2.1.4 Nieuwkuijk

In het poldergebied (de Zeeg) tussen Drunen en Nieuwkuijk ligt de Driewiel. Een oud wiertje waar geregeld wordt gevist en welke behoort tot water van de vereniging. De beheerder van dit water is de gemeente Heusden. Tot slot liggen er nog diverse slotenstelsels in de polders rondom Drunen

(bijvoorbeeld achter zwembad Het Run) waar veel wordt gevestigd. De beheerder van deze wateren is waterschap Aa en Maas.

2.2 Hoofdfuncties verenigingswater

Voor ieder water zijn een aantal hoofdfunctie/visserijtypen te benoemen. Per water zal, gegeven de extra kosten die het met zich meebrengt, bepaald worden of er een uitgebreid visserijkundig onderzoek nodig is of dat een onderzoek naar alleen milieufactoren, bereikbaarheid en bevisbaarheid voldoende is.

In tabel 1 worden per water de drie belangrijkste typen weergegeven, hetgeen niet betekent dat er door de overige sportvisserijtypen niet gevestigd kan en zal worden. Om het onderscheidend te maken is gekozen voor 'x' als "goed bevisbaar" en 'xx' als "uitstekend bevisbaar". De functies zijn niet alleen gekozen op basis van huidige visserij(mogelijkheden), ook is gekeken naar potentiële visserijtype mogelijkheden per water. Belangrijk om te vermelden is dat dit nu een inschatting is van de mogelijkheden en voorkeuren per water, resultaten van het visserijkundig onderzoek kunnen leiden tot herziening van enkele functies.

Tabel 1. Overzicht sportvisserijtypen per verenigingswater.

Viswater	Recreatief	Jeugd	Wedstrijd	Karper	Roofvis	Vliegvissen
Roeivijver Drunen	x			xx	x	
Vestinggracht 1 Heusden	xx		xx		xx	
Vestinggracht 2 Heusden				xx		x
Vestinggracht 3 Heusden	x			xx		x
Snoekenwiel Elshout		xx		x	x	
'Wiel aan de Kampgraafweg' Elshout	xx	xx	x			
Zuidelijke Wielen Elshout	xx	x		x		
Afgraving Drunen				x	x	xx
Watertorens Drunen	xx	xx			x	
Driewiel Nieuwkuijk	xx	x		x		
Kanaal Drunen	xx		xx	x		
Overige Sloten Drunen	xx	xx				x
Oude Maasje Heusden	x		xx		x	

3 Fasering meerjarenplan

In dit hoofdstuk wordt de fasering van de visserijkundige onderzoektoegelicht. De fasering ziet er als volgt uit:

2015	:	Roeivijver te Drunen (Figuur 1)
2015 / 2016	:	Vestinggracht 1 te Heusden
2015 / 2016	:	Oude Maasje te Heusden
2016 / 2017	:	Vestinggracht 2 & 3 te Heusden
2017 / 2018	:	Elshoutse wielen te Elshout
2018/2020	:	Overige wateren (De Zandafgraving, De Watertorens, De Driewiel)

Daarnaast worden alle wateren van de vereniging geanalyseerd op bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Bij de wateren waar recent een visserijkundig onderzoek heeft plaatsgevonden zullen conclusies en aanbevelingen volgen. Uiteindelijk volgen per water de actiepunten en de planning daarvan.

Figuur 1. Visserijkundig onderzoek bij de Roeivijver te Drunen (januari 2015).

3.1 Roeivijver (2015)

In deze paragraaf worden de belangrijkste kenmerken van de Roeivijver beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Daarnaast zullen de mogelijke actiepunten en de planning daarvan worden weergegeven. In bijlage 1 is de factsheet van de Roeivijver weergegeven.

3.1.1 Bevisbaarheid & bereikbaarheid

De bevis- en bereikbaarheid van de roeivijver is matig tot slecht. Er zijn weinig visstekken vanwege de vele bomen en struiken langs de oevers. Ook de toegankelijkheid van deze stekken is matig. Paden zijn niet bereikbaar, smal, overgroeid en vaak erg modderig. Voor de vissers leveren de onderwaterplanten vooralsnog geen grote problemen op, maar zij geven wel aan dat de arealen waterplanten de laatste jaren zijn toegenomen. De vissteiger van beton is in vrij slechte staat en slecht te bereiken voor mindervalide sportvissers.

Figuur 2. Plattegrond van de Roeivijver.

3.1.2 Watermilieu & visstand

Figuur 3. Sfeerimpressie Roeivijver.

In januari 2015 is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd. Het rapport van het visserijkundig onderzoek is te vinden op de website van de vereniging. Uit de resultaten blijkt dat er weinig vis (qua gewicht en aantallen) en tevens een lage diversiteit aan vissoorten is waargenomen. Daarbij ontbreken meerdere jaargangen vissen, er zit een hoeveelheid kleine vis met matige conditie en een hoeveelheid grote vis in goede conditie, een middenklasse ontbreekt. De visstand duidt op lage voedselrijkdom van het water en predatie van aalscholvers. De hoeveelheid waterplanten lijkt nog mee te vallen, maar laat wel een toename zien. Uit

het visserijkundig onderzoek rapport volgen een aantal maatregelen en aanbevelingen die in onderstaande paragraaf worden samengevat.

3.1.3 Conclusies en aanbevelingen

Algemeen

De roeivijver is een water voor de specimenhunter, vooral voor statische karpervisserij maar ook op grote snoek, brasem en zeelt kan er worden gevestigd. Het water is slecht bereikbaar en bevisbaar, hetgeen een aantal visserijtypen uitsluit. Gesnoeide gedeeltes nabij de parkeerplaatsen zullen voor de recreatieve visser uitkomst bieden. Voor mindervalide/invaliden is er een betonnen steiger bereikbaar vanaf de parkeerplaats aan de Kievitswaard.

Toelichting visstand

Uit het visstandonderzoek blijkt een erg lage bezetting van karpers in de Roeivijver, terwijl dit de hoofdfunctie van het water is. Gezien dit lage karpbestand wordt door Sportvisserij Nederland

geadviseerd eenmalig 50-100 kg grotere karper uit te zetten. Dit komt overeen met circa 10-20 vissen.

Om de visstand tegen predatie van aalscholvers te beperken kunnen weinig maatregelen worden genomen. Van belang is dat er voor vissen voldoende structuren in het water zijn die schuilmogelijkheid bieden. In de Roeivijver is al behoorlijk wat plaatselijke structuur aanwezig in de vorm van oevervegetatie en waterplanten.

Toelichting bevis- en bereikbaarheid

Om de bevis- en bereikbaarheid van de Roeivijver te verbeteren wordt aanbevolen de toegangswegen en vooral de paden rondom de vijver op te knappen. Het beheer en onderhoud van het gebied is de laatste jaren verwaarloosd, waardoor grote delen van de oever overwoekerd wordt door planten en jonge berken. Ook is er sprake van vele verrotte en omvallende bomen langs de oevers, waarbij de veiligheid voor zowel vissers als andere recreanten in het geding komt. De hengelsportvereniging wil graag meer plekken voor recreatievissers, met name bij de goed bereikbare delen van het water, in nabijheid van beide parkeerplaatsen.

3.1.4 Uitgevoerde acties

Op 13 februari 2016 zijn na aanleiding van het visserijkundig onderzoek een 9-tal spiegelkarpers uitgezet. Deze karpers zijn aangeschaft via een gerenommeerde viskweker. Bezien wordt of er in de toekomst nogmaals een kleine onderhoudsuitzetting noodzakelijk is. Op deze manier wordt het uitgedunde kaperbestand vergroot en wordt ervoor gezorgd dat wanneer de oudere vissen van het bestand overlijden er een volgende generatie karper deze plek kan opvullen. De uitzetting is niet gericht op het verkrijgen van een grote hoeveelheid karpers in de Roeivijver, het blijft een specimenwater waar de vis de ruimte krijgt te groeien en het vangen van een karper lastig zal blijven. Door een relatief kleine uitzetting blijft op deze manier een duurzame visstand gegarandeerd.

Figuur 4. Sfeerimpressie karperuitzetting (februari 2016).

3.2 Vestinggracht 1 (2015 / 2016)

In deze paragraaf worden de belangrijkste kenmerken van de Vestinggracht 1 beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Daarnaast zullen de mogelijke actiepunten en de planning daarvan worden weergegeven. In bijlage 2 is de Factsheet van Vestinggracht 1 weergegeven.

3.2.1 Bevisbaarheid & bereikbaarheid

Vestinggracht 1 wordt gebruikt als wedstrijdwater van de vereniging voor witvissers. De bevisbaarheid ten behoeve van de wedstrijdvisser/recreatieve vissers is goed; stekken worden onderhouden, de stekken zijn vlak en begroeid met gras, er staan geen bomen. De bereikbaarheid is matig; stekken kunnen alleen te voet worden bereikt, auto's zijn verboden. Er bevindt zich een vissteiger voor minder validen. Deze is goed te bereiken, echter onvoldoende onderhouden. Daarnaast is er een botensteiger waar de leden van de vereniging een ligplaats kunnen huren voor een boot.

Figuur 5. Plattegrond van Vestinggracht 1.

3.2.2 Watermilieu & visstand

In januari 2016 is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd. Het rapport van het visserijkundig onderzoek is te vinden op de website van de vereniging.

Figuur 8. Sfeerimpressie van het Oude Maasje.

De afgelopen jaren is er tweemaal eerder een visserijkundig onderzoek uitgevoerd, namelijk in 1991 en 2000.

Uit het visserijkundig onderzoeksrapport volgen een aantal maatregelen en aanbevelingen die in onderstaande paragraaf worden samengevat.

3.2.3 Conclusies en aanbevelingen

Algemeen

Gracht 1 is een snoek-blankvoorn watertype. Er zijn veel schommelingen in het doorzicht; in het voorjaar is het doorzicht hoog en aan het einde van de zomer zeer laag. Daarnaast wordt er de laatste jaren aan het einde van de zomer blauwalg geconstateerd. De viswerende barrière tussen Vestinggracht 1 en het Oude Maasje is in slechte staat en dient hersteld of vervangen te worden.

Toelichting visstand

Uit het onderzoek komt naar voren dat de conditie van de vis is gestabiliseerd. In 1991 was deze matig en in 2016, net zoals in 2000, is deze voldoende tot ruim voldoende. Daarnaast is Vestinggracht 1 soortenrijker is geworden. Van 10 vissoorten in 1991, naar 13 in 2000 tot 17 vissoorten in 2016. De aantallen en hoeveelheid vis zijn echter wel sterk afgenomen: van 11.407 stuks / 929 kg, naar 866 stuks / 562 kg in 2000 tot 545 stuks / 111 kg in 2016.

Oorzaak van deze achteruitgang in visstand lijkt voornamelijk te worden veroorzaakt door aalscholervraat. Aangezien de vissen op dit moment weinig schuilmogelijkheden hebben wordt geadviseerd om onderwaterstructuren aan te brengen waar de vis kan schuilen. Overwogen dient te worden om de 'gaten' in de visstand op te vullen. Daarnaast zal aanpassing van het maabeleid een positief effect teweeg brengen.

Toelichting bevis- en bereikbaarheid

De bevisbaarheid van de mindervalide vissteiger verdient aandacht. Er zijn diverse verzakkingen en de picknicktafels en balustrade zijn beschadigd. De bereikbaarheid van de oevers laat te wensen over. Geadviseerd wordt om in overleg te gaan met de oeverbeheerder of het maabeleid hierop aangepast kan worden.

Daarnaast zijn grote delen van de Vestinggracht in de zomermaanden lastig te bevissen gezien de hoeveelheid waterplanten. Geadviseerd wordt om het uitzetten van graskarper te overwegen om de hoeveelheid plantengroei terug te dringen.

3.3 Oude Maasje (2015 / 2016)

In deze paragraaf worden de belangrijkste kenmerken van het Oude Maasje beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Daarnaast zullen de mogelijke actiepunten en de planning daarvan worden weergegeven. In bijlage 3 is de factsheet van het Oude Maasje weergegeven.

3.3.1 Bevisbaarheid & bereikbaarheid

De bevisbaarheid van het Oude Maasje is matig. De oevers zijn op de meeste plekken sterk begroeid met riet en gras. Er zijn weinig stekken bevisbaar. Ook is het water alleen van de westzijde te bevissen aangezien de andere zijde een landbouwbestemming heeft.

Figuur 7. Plattegrond van het Oude Maasje Heusden

De bereikbaarheid van het Oude Maasje is ook matig. De stekken zijn alleen te voet te bereiken via de wallen. De schuine zijden van deze wallen zijn erg steil, waardoor het lastig is om veilig aan de oevers van het water te komen.

3.3.1 Watermilieu & visstand

In januari 2016 is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd. Het rapport van het visserijkundig onderzoek is te vinden op de website van de vereniging.

Figuur 8. Sfeerimpressie van het Oude Maasje.

De afgelopen jaren is er eenmaal eerder een visserijkundig onderzoek uitgevoerd, namelijk in 2000.

Uit het visserijkundig onderzoek rapport volgen een aantal maatregelen en aanbevelingen die in onderstaande paragraaf worden samengevat.

3.3.2 Conclusies en aanbevelingen

Algemeen

Het Oude Maasje is een ruisvoorn-snoek watertype. De viswerende barrière tussen Vestinggracht 1 en het Oude Maasje is in slechte staat en dient hersteld of vervangen te worden.

Toelichting visstand

Uit het onderzoek blijkt dat het water in de loop der jaren soortenrijker is geworden. In 2000 zijn er 14 vissoorten gevangen; in 2016 17 verschillende. De aantallen vis zijn ook flink toegenomen, maar het gemiddeld gewicht van de vissen is sterk gezakt. De conditie van de vis is, net zoals in 2000, voldoende tot ruim voldoende.

Toelichting bevis- en bereikbaarheid

Grote delen van het Oude Maasje zijn in de zomermaanden lastig te bevissen gezien de hoeveelheid waterplanten. Geadviseerd wordt om het uitzetten van graskarper te overwegen.

3.4 Vestinggracht 2 (2016-2017)

In deze paragraaf worden de belangrijkste kenmerken van Vestinggracht 2 beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op de bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Daarnaast zullen de mogelijke actiepunten en de planning daarvan worden weergegeven. In bijlage 4 is de factsheet weergegeven.

3.4.1 Bevisbaarheid/bereikbaarheid

Op dit moment wordt Vestinggracht 2 vooral gebruikt voor de statische karpervisserij. Wat betreft bevisbaarheid en bereikbaarheid is het water ideaal voor karpervissers. Voor Vestinggracht 2 geldt dat er voldoende stekken zijn en dat er geen hinder van bomen of struiken wordt ondervonden. Tevens zijn de stekken vlak en ruim opgezet en is er relatief veel oeverlengte ten opzichte van het wateroppervlak beschikbaar.

Figuur 9. Plattegrond van Vestinggracht 2.

Figuur 10. Sfeerimpressie Vestinggracht 2.

Wat betreft bereikbaarheid zijn de stekken goed te bereiken. Echter worden de stekken vaak bezocht met de auto wat niet is toegestaan. Op dit moment zijn er geen voorzieningen welke het betreden van de toegangspaden door auto's verhindert. Daarnaast zorgt het rijden met auto's over de toegangspaden ervoor dat de paden in de natte periodes minder begaanbaar worden. Ook het gebruik van zware machines voor beheer en onderhoud van de oever zorgt voor onbegaanbare paden.

3.4.2 Watermilieu & visstand

In Vestinggracht 2 zijn flinke diepteverschillen. Voornamelijk in de ondiepe zones ondervinden de vissers veel last van waterplanten. In afgelopen jaren is er eenmaal eerder een visserijkundig onderzoek uitgevoerd op Vestinggracht 2, namelijk in 1997. De laatste jaren lopen de vangsten steeds verder terug. In het najaar van 2016 zal er een visserijkundig onderzoek worden uitgevoerd.

3.5 Vestinggracht 3 (2016-2017)

In deze paragraaf worden de belangrijkste kenmerken van Vestinggracht 3 beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op de bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Daarnaast zullen de mogelijke actiepunten en de planning daarvan worden weergegeven. In bijlage 5 is de factsheet weergegeven.

3.5.1 Bevisbaarheid/bereikbaarheid

Bij Vestinggracht 3 zijn er relatief weinig stekken beschikbaar. Wat betreft de bereikbaarheid zijn de stekken goed te bereiken. Echter worden de stekken vaak bezocht met de auto wat niet is toegestaan. Op dit moment zijn er geen voorzieningen welke het betreden van de toegangspaden door auto's verhinderen. Daarnaast zorgt het rijden met auto's over de toegangspaden ervoor dat de paden in de natte periodes minder begaanbaar worden. Ook het gebruik van zware machines voor beheer en onderhoud van de oever zorgt voor onbegaanbare paden.

Figuur 11. Plattegrond van Vestinggracht 3.

Figuur 12. Sfeerimpressie Vestinggracht 3.

Er zijn een aantal visstekken aanwezig. Deze stekken zijn prima bevisbaar. Echter zijn er klachten vanuit medevissers dat er veel obstakels aanwezig zijn onder water. Hierdoor bestaat de kans dat vistuig verloren gaat doordat de vissers vast komen te zitten.

3.5.2 Watermilieu & visstand

In Vestinggracht 3 zijn flinke diepteverschillen. Voornamelijk in de ondiepe zones ondervinden de vissers veel last van waterplanten. In afgelopen jaren is er eenmaal eerder een visserijkundig onderzoek uitgevoerd op Vestinggracht 3, namelijk in 1997. De laatste jaren lopen de vangsten steeds verder terug. In het voorjaar van 2017 zal er een visserijkundig onderzoek worden uitgevoerd.

3.6 Elshoutse Wielen (2017-2018)

In deze paragraaf worden de belangrijkste kenmerken van de Elshoutse Wielen beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op de bevisbaarheid, bereikbaarheid, watermilieu en visstand. Daarnaast zullen de mogelijke actiepunten en de planning daarvan worden weergegeven. In bijlage 6 is de factsheet van één van de wielen, de Snoekenwiel, weergegeven.

3.6.1 Bevisbaarheid/bereikbaarheid

In het verleden zijn twee van de vier wielen gebruikt voor de sportvisserij, namelijk de wiel ten westen van de Zeedijk (Wiel aan de Kampgraafweg) en de bovenste wiel aan de linkse zijde van de Zeedijk (Snoekenwiel). De Snoekenwiel werd voornamelijk gebruikt voor de statische karpervisserij en jeugdvisserij. De 'Wiel aan de Kampgraafweg' werd voornamelijk gebruikt door

Figuur 13. Plattegrond van Elshoutse Wielen.

recreatieve vissers en ook door jeugd. Echter zijn de laatste jaren de stekken minder goed bereikbaar en bevisbaar geworden, waardoor de visserij op beide wateren sterk is teruggelopen.

De twee wielen die ten zuiden van de Snoekenwiel liggen worden al verscheidende jaren niet meer bevist vanwege de slechte bevisbaarheid en bereikbaarheid. De eerste jaren zal de focus dan ook liggen op de Snoekenwiel en de 'Wiel aan de Kampgraafweg', later kunnen ook de mogelijkheden van de andere wielen worden bekeken.

3.6.2 Watermilieu & visstand

Figuur 14. Sfeerimpressie Elshoutse Wielen.

De laatste jaren zijn er op de Snoekenwiel steeds meer onderwaterplanten gaan groeien. In combinatie met de teruglopende vangsten is het gebruik van het water door de sportvisser de laatste jaren sterk teruggelopen. Een aantal jaar geleden zijn de doorgangen tussen de Snoekenwiel en de andere wielen uitgebaggerd waardoor de doorgangen weer toegankelijk zijn geworden voor vissen. Dit kan een van de oorzaken zijn waardoor de vangsten zijn teruggelopen en wellicht de visstand op de Snoekenwiel is teruggelopen. De doorgangen lijken inmiddels weer te verondiepen en dicht te groeien. Voor de toekomst verdient de verdere aanslibbing van de waterbodem de aandacht.

In de 'Wiel aan de Kampgraafweg' zijn de laatste jaren de onderwaterplanten en de bovenwaterplanten zeer sterk toegenomen. Dit is ook de oorzaak dat het nagenoeg niet meer gebruikt wordt als sportviswater. Daarnaast wordt er de laatste jaren regelmatig grote hoeveelheden eendenkroos aangetroffen. Ook bevindt zich op een groot deel van het water een flinke baggerlaag, wat het watermilieu niet ten goede komt. Over de visstand zijn weinig gegevens bekend aangezien er al verscheidende jaren weinig meer wordt gevist.

3.7 Overige Wateren (2018-2020)

3.7.1 Afgraving

De Afgraving in Drunen is een voedselarm en zeer helder water gelegen aan de Heidijk. Het is een relatief 'kaal' water, de laatste jaren is er echter een positieve ontwikkeling zichtbaar in de hoeveelheid waterplanten (voedsel) en daarop volgende de visstand te zien. Voor de toekomst zal dit water steeds interessanter zijn om te bevissen. Door de grote diepte (tot 15 meter) van het water zal echter maar op een beperkt deel van het water gevist kunnen worden en heeft daarbij de vis ook beperkte ruimte om te leven. Daarbij is het water redelijk bereikbaar, met grote openingen langs de oevers en een redelijk begaanbaar pad rondom het gehele water. Ook ligt de Afgraving op loopafstand van woonwijken.

Door de helderheid van de plas is het in potentie goed te bevissen met de vliegenhengel, tevens is er een gezonde populatie aan rietvoorn aanwezig. Zichtjagers als baars en snoek kunnen in het heldere water mogelijk goed gedijen. Van 30 juni tot 1 oktober is het verboden te vissen op het grote strand vanwege de drukte van recreanten en zwemmers op deze gedeelten. Hiervoor is in de vergunning opgenomen dat in de zomermaanden niet gevist mag worden aan het grote strand aan de westkant. Gezien de recente ontwikkelingen betreffende de visstand kan het water steeds interessanter worden voor de sportvisserij en kan te zijner tijd worden besloten een visserijkundig onderzoek uit te voeren.

3.7.2 Driewiel

De Driewiel is een kleine oude wiel gelegen in het poldergebied tussen Drunen en Nieuwkuijk. Het ligt ver buiten bebouwd gebied. De algemene bereikbaarheid van dit water is goed, maar omdat het ver buiten de bebouwde kom ligt is het minder goed bereikbaar voor jeugdige vissers. Door deze ligging is het rustig vissen. Een groot deel van de wiel is begroeid met waterlelies, dit lijkt met de jaren meer te worden. Om het water ligt een begaanbaar pad met open stekken en de auto kan bijna aan het water geparkeerd worden. Dit komt de bereikbaarheid ten goede. Het water werd in het verleden veel bevestigd door diverse type vissers, de laatste jaren lijkt dit minder te worden. Mogelijke oorzaken hiervoor zijn de hoeveelheid waterlelies (slechte bevisbaarheid), slechte visstand of gebrek aan (sociale) controle (hangjongeren). Mogelijke visserijtypen zijn recreatief, jeugd of karpervisserij en dienen te zijner tijd gekozen te worden.

3.7.3 Watertorens

Dit water is met name door de ligging een erg belangrijk water voor de vereniging. In bijlage 8 is een factsheet van dit water opgenomen. Het water is recent gegraven en staat in open verbinding met een slotenstelsel ten westen van de Heidijk. Er zijn geen grootschalige uitzettingen gedaan, toch wordt er goed gevangen. Het vermoeden is dat de vis vanuit de sloten in grote aantallen het nieuw gegraven water is ingetrokken.

Het water is momenteel het drukst bevestigde water binnen de vereniging. Dit komt doordat zowel de bereikbaarheid, bevisbaarheid en visstand van het water goed te noemen is. Het water is voornamelijk voor de jeugd en ouderen erg belangrijk. De aanleg van een vissteiger kan nog een meerwaarde bieden. Toch kiest de vereniging er bewust niet voor zich direct te focussen op dit nieuwe water. Onderzoek en eventuele maatregelen zullen pas plaatsvinden als het water zich verder ontwikkeld heeft richting een bepaald ecologisch evenwicht. De vereniging wil echter wel alvast bepaalde zaken aanpakken. Een voorbeeld hiervan is dat ieder jaar de gehele oeverbegroeiing wordt gemaaid, dit is zeer nadelig voor de visstand. Gekeken kan worden om enkele delen oeverbegroeiing te laten staan bij maaiwerkzaamheden. Een algeheel visstandonderzoek zal mogelijk over enkele jaren plaatsvinden. Mocht de ontwikkeling van het water sneller gaan dan verwacht, kan ervoor gekozen worden ook het onderzoek naar voren te halen in de planning.

3.7.4 Drongelens Kanaal

Het Drongelens Kanaal is een 20 km lang afwateringskanaal wat loopt vanaf Den Bosch en bij Waalwijk bij de Maas uitmond. De visvereniging bezit de visrechten van het water ter hoogte van Drunen. De beheerder van het water is waterschap Aa en Maas. Het water is redelijk bevisbaar, oeverbeplanting kan in bepaalde tijden erg hoog staan. Ook zijn grote delen van het kanaal 's zomers begroeid met waternavel. Het water is redelijk bereikbaar, waar met de auto voornamelijk bij de bruggen geparkeerd kan worden. Gedeelten tussen bruggen zijn met de auto slecht te bereiken, met de fiets of lopend prima.

Voor de vereniging is het een belangrijk water. Het vormt voor diverse visserijtypen een geschikte locatie, zo ook voor de wedstrijdvisser. De visstand lijkt de laatste jaren af te nemen, het water is redelijk troebel en de stroming en waterstand wordt verhoogd bij een verhoogde waterafvoer richting de Maas. Voor de toekomst verdient de verdere aanslibbing van de waterbodem de aandacht.

3.7.5 Sloten

Ook enkele sloten en andere watergangen behoren tot het viswater van de Parelvisser. De waarde van deze watergangen moet niet onderschat worden, ze worden veelal het meeste bevis van alle wateren. Apart benoemd is de sloot die loopt vanaf het Drongelens Kanaal richting de Heidijk Drunen, deze loopt achter zwembad het Run en voetbalvereniging RKDVC door. Hier wordt onder andere veel door de jeugd en recreatievisser gevisd. Ook deze sloot groeit in de zomer geregeld dicht, wat het vissen bemoeilijkt. Tijdig (gefaseerd) maaien is hier dan ook gewenst, ook voor behoud van de afwateringsfunctie lijkt dit noodzakelijk. Ook hier is waterschap Aa en Maas voor verantwoordelijk. De sloten zijn over het algemeen prima bereikbaar en goed bevisbaar.

Vanuit deze sloot lopen er ook sloten parallel aan de Heidijk en de Kanaalweg. Vlak voor de Afgraving Drunen is de sloot langs de Heidijk een stuk breder uitgegraven. Dit stuk wordt erg veel door jeugd bevisd aangezien het direct aan een woonwijk is gelegen. Helaas overwoekeren ook hier de waterplanten 's zomers ernstig. Ditzelfde geldt ook voor de sloot langs de Kanaalweg, waar waternavel voor overwoekering zorgt. Zorgelijk is de steeds groter wordende laag slib in de meeste van deze sloten in combinatie met een soms zeer lage (winter)waterstand wat zorgt voor plaatselijke vissterfte. Gefaseerd beheer en onderhoud zijn hierbij van belang (delen overslaan met maaien en baggeren), waar deze manier van beheer momenteel niet altijd zorgvuldig toegepast wordt.

4 Financiële aspecten

Al deze onderzoeken en mogelijke maatregelen hebben ook financiële gevolgen. Er zijn grofweg een viertal mogelijke kosten te benoemen: Kosten van het visserijkundig onderzoek door Sportvisserij Nederland, kosten van het uitzetten van vis, kosten voor structureel beheer en onderhoud van bestaand areaal (snoeien, onderhoud paden, baggeren etc.) en incidentele kosten voor maatregelen (plaatsen vuilnisbakken, aanleg nieuw pad, aanleg vissteiger etc.).

Kosten visserijkundig onderzoek

De kosten van het visserijkundig onderzoek bedragen €680 per onderzocht viswater. Hiervoor voert Sportvisserij Nederland een uitgebreid onderzoek uit d.m.v. zegenvisserij en elektrovisserij en beschrijft de resultaten en aanbevelingen hiervan in een uitgebreid rapport. Deze gegevens bieden voor de vereniging de basis waarvandaan de visie per water opgesteld kan worden. Voor enkele belangrijke wateren zal een dergelijk visserijkundig onderzoek gedaan worden, voor wat minder belangrijke wateren niet. Het liefste wil de vereniging een visserijkundig onderzoek voor alle wateren uit laten voeren, dit is echter vanuit nut/noodzaak en kostenoverweging niet mogelijk. De volledige kosten van deze onderzoeken worden door de vereniging bekostigd, daar de noodzaak voor deze onderzoeken door de vereniging wordt onderkend.

Kosten visuitzet

Met de maatregelen die uit het onderzoek komen moet vervolgens wat gedaan worden. Eén van de mogelijkheden is het uitzetten van vis. De vereniging is van mening hier wel terughoudend in te zijn, hetgeen zal resulteren in niet al te grote uitzethoeveelheden met bijkomende hoge kosten. De vis die wordt uitgezet zal voornamelijk ten behoeve van de sportvisserij worden uitgezet. Echter wordt bij uitzet van bijvoorbeeld rietvoorn de soortenrijkdom vergroot, wat de natuurwaarde van het water ten goede komt. Daarbij zal uitzet van rietvoorn en wellicht graskarper ook bijdragen aan natuurlijke beperking van overlast door oeverbegroeiing van het water. Hierdoor zullen beheerskosten (maaien) beperkt kunnen worden en de belevingswaarde voor de algehele recreant vergroot worden. Dit overwegende is de vereniging van mening dat het grootste deel van de kosten voor uitzet voor rekening van de vereniging zal komen, echter kan er wel gedacht worden aan een (beperkte) financiële bijdrage van gemeente of waterschap.

Kosten structureel beheer en onderhoud

Om de bevisbaarheid of bereikbaarheid te kunnen verbeteren en te borgen is beheer en onderhoud een belangrijk aandachtspunt. De vereniging wil graag meehelpen door inzet van vrijwilligers (bijvoorbeeld stekken vrijmaken en houden, zwerfvuilacties, etc.). Op dit moment is het onderhoud van de verschillende wateren welke de vereniging pacht matig. Door duidelijke afspraken te maken over het beheer en onderhoud (tussen gemeente en hengelsportvereniging) kunnen beide partijen hiervan profiteren. Daarnaast kunnen ook andere natuurliefhebbers genieten van goed onderhouden en beheerde oevers.

Kosten incidentele maatregelen

Als laatste zullen er nog financiële consequenties kunnen volgen door incidentele maatregelen ten behoeve van de bereik- of bevisbaarheid. Hierbij kan gedacht worden aan prullenbakken, de aanleg of opknappen van steigers, opknappen paden, paaltjes voor belemmeren ingang etc. Vele hebben een bredere maatschappelijke functie, wat het aannemelijk maakt dat de gemeente hiervoor betaald. Zaken welke specifiek voor sportvisserij dienen te worden uitgevoerd kunnen wellicht ondersteund worden met een bijdrage vanuit de hengelsportvereniging.

5 Samenwerking met andere belanghebbenden

In dit 5-jaren plan zijn een aantal aanbevelingen weergegeven waarvoor samenwerking met de gemeente en/of het waterschap zeer gewenst en soms ook noodzakelijk is. Middels dit rapport hoopt de vereniging de samenwerking met deze instanties te kunnen intensiveren met positieve ontwikkelingen ten gevolge. De hengelsportvereniging is van mening dat er win-win-situaties gecreëerd kunnen worden door gezamenlijk na te denken over maatregelen die het recreatiegenot rondom de wateren kan vergroten. Hierbij denkt de visvereniging o.a. aan:

- Het maaien van visstekken om de bereik- en bevisbaarheid te verbeteren en te borgen. Hierbij dient in overleg met de gemeente een modus in gevonden te worden. De hengelsportvereniging is gebaat bij goede visstekken en voor de gemeente scheelt het onderhoud.
- Het organiseren van zwerfvuilacties rondom de viswateren van de hengelsportvereniging. In de afgelopen jaren heeft een groep vissers dit al opgezet rondom de Roeivijver door in samenspraak met de gemeente prikvoorzieningen (vuilniszakken, handschoenen, prikkers) te gebruiken en het zwerfafval kosteloos te mogen aanbrenge in de Milieustraat. Graag wil de hengelsportvereniging daar in de toekomst zijn steentje aan bijdragen.
- Het tactisch plaatsen van extra prullenbakken. Veel leden zijn vaak aan de waterkant te vinden en zijn zodoende een perfecte partner om de positieve, maar ook de verbeterpunten bij verschillende wateren, door te spelen aan het bestuur van de vereniging. Zo zijn er in het verleden op verzoek al extra prullenbakken geplaatst bij de Roeivijver.

De vereniging hoopt met behulp van dit meerjarenplan op korte termijn in gesprek te gaan met de Gemeente Heusden en het waterschap om met hernieuwd enthousiasme het beste voor haar leden en de overige recreanten aan de waterkant te bewerkstelligen.

Bijlage 1: Factsheet De Roeivijver

De Roeivijver te Drunen

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.86973830126967, 5.152163600921669
 Grootte: 9 ha
 Max. diepte: 6,5 meter
 Gem. breedte: 125 meter
 Watertype: vijver
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HHV de Parelvisers
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:
 Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden
 volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten: 32 %
 Bovenwaterplanten: 1 %
 Drijfbladplanten: 1 %
 Onderwaterplanten: 30 %

Milieu overig:

Doorzicht: > 200 cm
 Bodemsoort: Zand
 Bagger: 10 - 25 cm
 Vismigratie mogelijk: Nee

Meest gevangen vissoorten:

brasem

blankvoorn

baars

Viswatertype: Snoek-blankvoorn viswatertype

Sportvisserij

karpvisser

recreatievisser

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- mooie omgeving
- goede karpersstand (grote vissen)
- grote brasem, zeelt en snoek

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- water slecht bevisbaar door oeverbegroeiing
- teveel waterplantengroei
- aalscholvervaat

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	geen
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	vissteiger :Vanaf de parkeerplaats bij de Kievitswaard is de betonnen vissteiger te bereiken
	aangepaste visplaats (mindervalide sportvisser) De betonnen vissteiger is te bereiken voor mindervaliden
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 2 • weekend: 3 • topdag: 4

Visserijbeheer			
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen		
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	Jaartal	Vissoort	Omschrijving (Aantal/kg)
	2016	karper	Uitzet 10 spiegelkarpers t.b.v. garanderen duurzame karperpopulatie
Visonttrekking:	Nee		
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	Ja	In januari 2015 is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd. Het rapport hier van vind u onder de factsheets	
Overige/bijzonderheden	geen		

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	Verbeteren van bevisbaarheid door oeverbegroeiing aan te pakken. Duurzame instandhouding van de vispopulaties garanderen. Mindervalide vissteiger beter bereikbaar maken.	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	Jaartal	Omschrijving
	2017	geen
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
	2021	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 2: Factsheet Vestinggracht 1

Heusden Gracht 1 te Heusden

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.732361897629254, 5.132336711883583
 Grootte: 14 ha
 Max. diepte: 5,5 meter
 Gem. breedte: 150 meter
 Watertype: fortgracht
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HHV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:

Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden

volledig visrecht gehoord van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten: 45 %
 Bovenwaterplanten: 5 %
 Drijfbladplanten: 5 %
 Onderwaterplanten: 35 %

Milieu overig:

Doorzicht: 40 – 60 cm
 Bodemsoort: Zand
 Bagger: 0 - 10 cm
 Vismigratie mogelijk: Ja

Meest gevangen vissoorten:

brasem

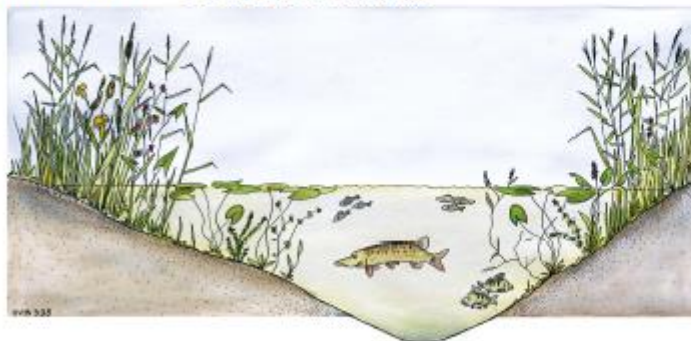
blankvoorn

bittervoorn

Viswatertype:

Snoek-blankvoorn viswatertype

Sportvisserij

recreatievisser

snoekvisser

Let op: Viswedstrijdtrajecten aanwezig!

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- goede karperstand (veel karper)
- aantrekkelijk bootviswater
- belangrijk wedstrijdwater

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- (te) lage visstand; slechte vangsten
- teveel waterplantengroei
- blauwalgproblematiek

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	Wedstrijdtraject is overwoekerd door wiergroei
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	aangepaste visplaats (mindervalide sportvisser) :
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 2 • weekend: 3 • topdag: 5

Visserijbeheer	
Vissterte: (laatste 5 jaar)	geen
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen
Visonttrekking:	Nee
Is er een visserkundig onderzoek uitgevoerd?	<p>Ja</p> <p>Vergelijking vangsten visserkundig onderzoek in 1991 en 2000. Op 14 maart 1991 (Van der Spiegel & Riemersma, 1991) en op 16 maart 2000 (Gerlach, 2000) zijn visserkundige onderzoeken uitgevoerd in Vestinggracht 1. Tijdens de bemonsteringen in 1991 (10 vissoorten), 2000 (13 vissoorten) en 2015 (15 vissoorten) zijn in totaal 17 vissoorten gevangen, waarvan 9 soorten tijdens alle onderzoeken zijn gevangen, te weten; baars, brasem, blankvoorn, kolblei, pos, paling, ruisvoorn, snoekbaars en snoek. In 2000 en 2015 zijn daarnaast ook bittervoorn, karper, en zeelt gevangen. In 2015 zijn tevens driedoornige stekelbaars, kroeskarper en mamergrondel gevangen. In 2000 is één kleine modderkruiper aangetroffen, deze soort is in 1991 of 2015 niet aangetroffen. In 1991 is één alver gevangen, deze soort is nadien tijdens onderzoeken nooit meer aangetroffen. In 1991 zijn 11407 exemplaren gevangen, met een totaal gewicht van 929,1 kilogram. In 2000 zijn 868 exemplaren gevangen, met een totaal gewicht van 562,4 kilogram. Vijftien jaar later in 2015 zijn 545 exemplaren gevangen, met een totaal gewicht van 111,5 kilo. Zowel de aantallen, als het totaal gewicht zijn in de loop der jaren flink afgenomen. In 1991 was de conditie voor de meeste vissoorten matig tot voldoende. Zowel in 2000 als in 2015 was de conditie van de meeste vissoorten voldoende of ruim voldoende. Geconcludeerd kan worden dat het water in de loop der jaren steeds soortenrijker is geworden. De meer algemene soorten (zoals blankvoorn, brasem, ruisvoorn, kolblei, snoekbaars) zijn echter zowel in aantallen als gewicht zeer sterk afgenomen.</p>
Overige/bijzonderheden	geen

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	Het verbeteren van de bevis- en bereikbaarheid. Het aanbrengen van extra onderwaterstructuren zodat kleine vis beschutting kan zoeken tegen aalscholvers.	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	<i>Jaartal</i> <i>Omschrijving</i>	
	2017	geen
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 3: Factsheet Oude Maasje

Het Oude Maasje te Heusden

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.732375187128255, 5.137207603454628
 Grootte: 8 ha
 Max. diepte: 2 meter
 Gem. breedte: 30 meter
 Watertype: fortgracht
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HHV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:
 Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden
 volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten: 80 %
 Bovenwaterplanten: 5 %
 Drijfbladplanten: 0 %
 Onderwaterplanten: 75 %

Milieu overig:

Doorzicht: 80 – 100 cm
 Bodems soort: Klei
 Bagger: 10 - 25 cm
 Vismigratie mogelijk: Ja

Meest gevangen vissoorten:

blankvoorn

bittervoorn

karpers

Viswatertype: Ruisvoorn-snoek viswatertype

Sportvisserij

snoekvisser

karpervisser

Let op: Viswedstrijdtrajecten aanwezig!

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- goede snoekstand
- mooie omgeving
- veel verschillende vissoorten

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- teveel waterplantengroei
- water slecht bevisbaar door oeverbegroeiing
- water slecht bereikbaar

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	Anno 2015 helaas geen wedstrijden mogelijk i.v.m. slechte bevisbaarheid
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 1 • weekend: 2 • topdag: 3

Visserijbeheer	
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen
Visonttrekking:	Nee
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	<p>Ja</p> <p>Vergelijking vangsten visserijkundig onderzoek in 2000 Op 17 maart 2000 is een visserijkundig onderzoek uitgevoerd in het Oude Maasje (Gerlach, 2000). Tijdens de bemonsteringen in 2000 (14 vissoorten) en 2015 (17 vissoorten) zijn in totaal 19 vissoorten gevangen, waarvan 11 soorten tijdens beide onderzoeken zijn gevangen, te weten; baars, bittervoorn, brasem, blankvoorn, karper, kroeskarper, pos, paling, ruisvoorn, riviergrondel, snoek en zeelt. In 2015 zijn daarnaast tevens driedoornige en tiendoornige stekelbaars, marm grondel, kleine modderkruiper en winde gevangen. Verder zijn kolblei en snoekbaars niet aangetroffen, deze soorten zijn in 2000 wel gevangen. In 2000 zijn 1014 exemplaren gevangen, met een totaal gewicht van 379,1 kilogram. Vijftien jaar later in 2015 zijn 2472 exemplaren gevangen, met een totaal gewicht van 119,3 kilo. Dus ruim het dubbele wat betreft aantallen, maar veel minder aan totaal gewicht. Zowel in 2000 als in 2015 was de conditie van de meeste vissoorten voldoende of ruim voldoende. Geconcludeerd kan worden dat het water in de loop der jaren soortenrijker is geworden. De aantallen vis zijn flink toegenomen, maar het totale gewicht zeer sterk afgenomen. De gevangen vis is in 2015 dus gemiddeld een stuk kleiner van formaat in vergelijking met 2000.</p>
Overige/bijzonderheden	geen

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	Verbeteren van de bevis- en bereikbaarheid Beschermen visstand tegen aalscholver door aanbrengen meer onderwaterstructuren die als schuilmogelijkheid kunnen dienen voor jonge vis	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	<i>Jaartal</i>	<i>Omschrijving</i>
	2017	geen
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
	2021	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 4: Factsheet Vestinggracht 2

Heusden Gracht 2 te Heusden

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.73095318848134, 5.141971208665077
 Grootte: 7 ha
 Max. diepte: 11 meter
 Gem. breedte: 100 meter
 Watertype: fortgracht
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HSV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:
 Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden
 volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten	40 %
Bovenwaterplanten:	5 %
Drijfbladplanten:	5 %
Onderwaterplanten:	30 %

Milieu overig:

Doorzicht:	80 – 100 cm
Bodemsoort:	Klei
Bagger:	0 - 10 cm
Vismigratie mogelijk:	Nee

Meest gevangen vissoorten:

karper

brasem

zeelt

Viswatertype: Diep water viswatertype

Sportvisserij

karpervisser

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- goede karperstand (grote vissen)
- mooie omgeving

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- aalscholvervraat
- oever (deels) ontoegankelijk
- (te) lage visstand; slechte vangsten

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	geen
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 1 • weekend: 3 • topdag: 5

Visserijbeheer	
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen
Visonttrekking:	Nee
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	Ja OVB-visstandonderzoek in 1997
Overige/bijzonderheden	geen

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	In kaart brengen visstand in 2016 en waar nodig actie ondernemen om de visstand, bevisbaarheid en bereikbaarheid te verbeteren.	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	<i>Jaartal</i>	<i>Omschrijving</i>
	2016	In het najaar van 2016 zal een visserijkundig onderzoek uitgevoerd gaan worden op Gracht 2.
	2017	geen
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 5: Factsheet Vestinggracht 3

Heusden Gracht 3 te Heusden

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.734494812344224, 5.145704841613807
 Grootte: 3 ha
 Max. diepte: 7,2 meter
 Gem. breedte: 125 meter
 Watertype: fortgracht
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HSV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:

Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden

volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten 27 %
 Bovenwaterplanten: 5 %
 Drijfbladplanten: 2 %
 Onderwaterplanten: 20 %

Milieu overig:

Doorzicht: 150 – 200 cm
 Bodemsoort: Zand
 Bagger: 0 - 10 cm
 Vismigratie mogelijk: Nee

Meest gevangen vissoorten:

brasem

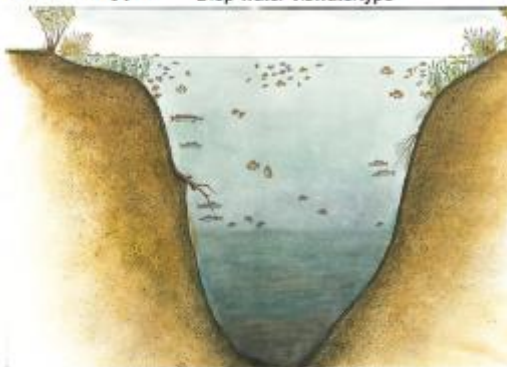

blankvoorn

karper

Viswatertype: Diep water viswatertype

Sportvisserij

recreatievisser

karpervisser

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- goede karpersstand (veel karpers)
- mooie omgeving

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- teveel waterplantengroei
- geen, het is prima viswater!

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	geen
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 2 • weekend: 3 • topdag: 4

Visserijbeheer	
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen
Visonttrekking:	Nee
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	Ja Door de OVB in 1997, details later uitwerken
Overige/bijzonderheden	geen

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	Het uitvoeren van een visserijkundig onderzoek in 2016	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	<i>Jaartal</i>	<i>Omschrijving</i>
	2016	Visserijkundig onderzoek tezamen met Gracht 2
	2017	Aanbevelingen uit het visserijkundig onderzoek doorvertalen naar maatregelen
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 6: Factsheet Snoekenwiel

Snoekenwiel te Elshout

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.698078600926316, 5.115261769294777
 Grootte: 1,2 ha
 Max. diepte: 5,3 meter
 Gem. breedte: 100 meter
 Watertype: plas
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HSV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:
 Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden
 volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten	60 %
Bovenwaterplanten:	5 %
Drijfbladplanten:	5 %
Onderwaterplanten:	50 %

Milieu overig:

Doorzicht:	60 – 80 cm
Bodemsoort:	Zand
Bagger:	0 - 10 cm
Vismigratie mogelijk:	Ja

Meest gevangen vissoorten:

brasem

karper

zeelt

Viswatertype: Ruisvroom-snoek viswatertype

Sportvisserij

jeugd

karpervisser

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- viswater vlakbij de bebouwde kom
- mooie omgeving
- veel verschillende vissoorten

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- teveel waterplantengroei
- water slecht bevisbaar door oeverbegroeiing
- oever (deels) ontoegankelijk

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	geen
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 1 • weekend: 1 • topdag: 2

Visserijbeheer		
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen	
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen	
Visonttrekking:	Nee	
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	Nee	n.v.t.
Overige/bijzonderheden	geen	

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	In kaart brengen visstand en indien nodig maatregelen treffen om de visstand duurzaam te onderhouden. Daarnaast dienen de verbindingen met de omliggende wiertjes vrij gemaakt/gehouden te worden voor vismigratie en beter bevisbaar gemaakt te worden.	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	<i>Jaartal</i>	<i>Omschrijving</i>
	2016	geen
	2017	Het uitvoeren van een visserijkundig onderzoek en maatregelen implementeren die voortkomen uit dit onderzoek.
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 7: Factsheet De Afgraving

De Afgraving te Drunen

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.877928577755154, 5.1143659114838025
 Grootte: 8 ha
 Max. diepte: 18 meter
 Gem. breedte: 300 meter
 Watertype: plas
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HSV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht:
 Visrecht hengelsportvereniging:

Gemeente Heusden
 volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten: 76 %
 Bovenwaterplanten: 80 %
 Drijfbladplanten: 1 %
 Onderwaterplanten: 15 %

Milieu overig:

Doorzicht: > 200 cm
 Bodemsoort: Zand
 Bagger: 10 - 25 cm
 Vismigratie mogelijk: Nee

Meest gevangen vissoorten:

karper

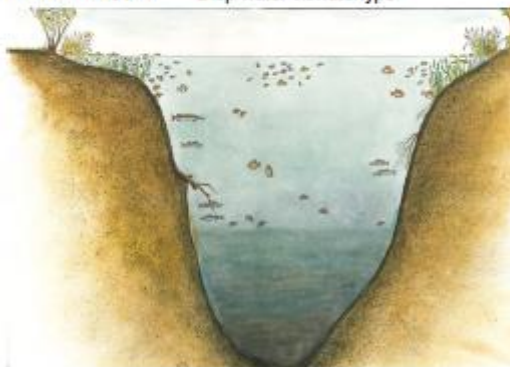

blankvoorn

snoek

Viswatertype: Diep water viswatertype

Sportvisserij

recreatievisser

karpervisser

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- mooie omgeving

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- (te) lage visstand; slechte vangsten

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	geen
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 0 • weekend: 1 • topdag: 2

Visserijbeheer		
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen	
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen	
Visonttrekking:	Nee	
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	Nee	n.v.t.
Overige/bijzonderheden	geen	

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	geen	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	Jaartal	Omschrijving
	2016	geen
	2017	Laten uitvoeren van een visserijkundig onderzoek door Sportvisserij Nederland
	2018	geen
	2019	geen
	2020	geen
Overige bijzonderheden	geen	

Bijlage 8: Factsheet Watertorens

Water bij de watertorens te Drunen

Algemene beschrijving

Coördinaten: 51.885525381618476, 5.118501877784767
 Grootte: 0,5 ha
 Max. diepte: 2,5 meter
 Gem. breedte: 25 meter
 Watertype: plas
 Opgenomen in: Alleen in verenigingslijst van viswateren
 Naam HSV: HSV de Parelvisser
 Plaats HSV:

Visrecht

Verhuurder visrecht: Gemeente Heusden
 Visrecht hengelsportvereniging: volledig visrecht gehuurd van eigenaar

Huidige ecologie & milieu

Waterplantenbedekking zomer:

Totaal waterplanten: 20 %
 Bovenwaterplanten: 4 %
 Drijfbladplanten: 1 %
 Onderwaterplanten: 15 %

Milieu overig:

Doorzicht: < 40 cm
 Bodemsoort: Zand
 Bagger: 0 - 10 cm
 Vismigratie mogelijk: Ja

Meest gevangen vissoorten:

blankvoorn

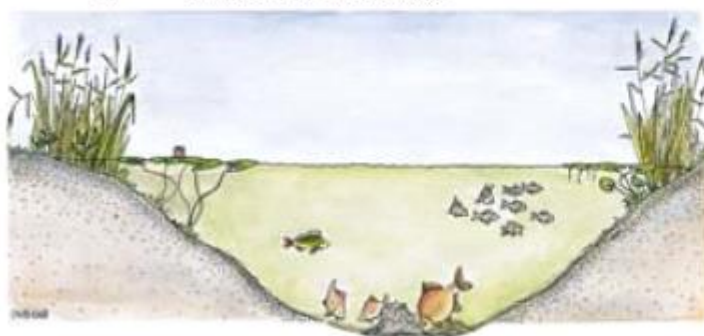

snoek

steur

Viswatertype: Blankvoorn-brasem viswatertype

Sportvisserij

recreatievisser

jeugd

Meest gewaardeerd door de sportvisser

- viswater in de bebouwde kom
- belangrijk jeugdviswater
- veel verschillende vissoorten

Belangrijkste knelpunten / wensen sportvisserij:

- geen, het is prima viswater!

Sportvisserij	
Omschrijving wedstrijdtraject(en)	geen
Bijzondere regels	geen
Aanwezige voorzieningen	
Aantal vissers per dag gedurende zomerperiode	<ul style="list-style-type: none"> • werkdag: 3 • weekend: 5 • topdag: 15

Visserijbeheer		
Vissterfte: (laatste 5 jaar)	geen	
Visuitzettingen: (laatste 5 jaar)	geen	
Visonttrekking:	Nee	
Is er een visserijkundig onderzoek uitgevoerd?	Nee	n.v.t.
Overige/bijzonderheden	geen	

Wensen/actieplan komende 5 jaar		
Wensen	Betere afstemming met Gemeente Heusden over maaibeheer rondom het water. Mogelijkheden bespreken voor de aanleg van een mindervalide vissteiger.	
Actieplan: (laatste 5 jaar)	<i>Jaartal</i>	<i>Omschrijving</i>
	2015	geen
	2016	geen
	2017	geen
	2018	Het uitvoeren van een visserijkundig onderzoek en maatregelen implementeren die voortkomen uit het onderzoek
	2019	geen
Overige bijzonderheden	Het water bij de watertorens staat in verbinding met het slotenstelsel rondom de voormalige Gemeente Drunen, waardoor vismigratie mogelijk is.	